

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

2013/2004(INL)

14.1.2014

STANOVISKO

Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

pre Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť

k odporúčaniam pre Komisiu v oblasti boja proti násiliu na ženách
(2013/2004(INL))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Roberta Angelilli

(Podnet – článok 42 rokovacieho poriadku)

PA_NonLeg_art42

NÁVRHY

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci vyzýva Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto odporúčania:

1. zdôrazňuje, že v súlade s článkom 3 ods. 2 ZFEÚ ponúka Únia svojim občanom priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc, v ktorom je zabezpečený voľný pohyb osôb spolu s príslušnými opatreniami okrem iného v súvislosti s predchádzaním trestnej činnosti a jej potláčaním;
2. zdôrazňuje, že v súlade s článkom 2 Zmluvy o EÚ je Únia založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, rovnosti, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv osôb v spoločnosti, v ktorej prevláda okrem iného rovnosť medzi ženami a mužmi, ako aj blahobyt občanov (článok 3 ods. 1 Zmluvy o EÚ);
3. poznamenáva, že „násilie páchané na ženách“ je výraz používaný na opis násilných činov, pri ktorých je druh násilia zameraný na ženy a pohlavie obeť primárnym motívom; násilné činy páchané na ženách sú početné a môžu zahŕňať, nie však výhradne, násilie páchané blízkou osobou, znásilnenie vrátane manželského znásilnenia, násilie týkajúce sa vena, mrzačenie ženských pohlavných orgánov, poliatie kyselinou, nútené sobáše, sexuálne zneužívanie, nútenú prostitúciu a pornografiu, obchodovanie so ženami a nútené samovraždy; domnieva sa, že násilie páchané na ženách je závažným porušením ľudských práv a nikdy ho nemožno odôvodňovať náboženstvom, kultúrou ani tradíciami;
4. pripomína, že právny rámec určený v Lisabonskej zmluve ponúka nové možnosti zintenzívnenia spolupráce týkajúcej trestnoprávnej politiky na úrovni EÚ, ktoré inštitúciám a členským štátom umožňujú spolupracovať na pevných základoch pri vytváraní spoločnej právnej kultúry EÚ v oblasti boja proti všetkým druhom násiliu páchanému na ženách a proti diskriminácii, ktorá vnútroštátne právne systémy a tradície zohľadňuje, ale nenahrádza ich;
5. vyjadruje poľutovanie, že Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu (Instabulský dohovor) ratifikovali len tri členské štáty EÚ; vyzýva členské štáty, aby urýchlene ratifikovali dohovor, a Komisiu, aby začala proces pristúpenia EÚ k nemu;
6. poukazuje na to, že tri neoddeliteľné ciele boja proti násiliu páchanému na ženách sú predchádzanie násiliu, ochrana a pomoc obetiam a trestné stíhanie páchatel'ov trestných činov;
7. nabáda členské štáty, aby vykonávali a následne presadzovali vnútroštátne právne predpisy, ktoré kriminalizujú všetky formy násilia páchaného na ženách, a vyzýva Komisiu, aby prijala legislatívny akt vychádzajúci z článku 84 ZFEÚ, ktorý by podporil opatrenia členských štátov v oblasti predchádzania trestnej činnosti; zdôrazňuje, že

potlačanie a odstraňovanie všetkých foriem násilia na ženách si vyžaduje komplexnú celoeurópsku multidisciplinárnu stratégiu (vrátane sociálnych, politických a právnych opatrení), ako je stanovené v roku 2010 v Akčnom pláne na implementáciu Štokholmského programu, ktorej cieľom je konkrétna a účinná ochrana integrity, rovnosti (článok 2 Zmluvy o EÚ) a blahobytu žien (článok 3 ods. 1 Zmluvy o EÚ) v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti; domnieva sa, že takáto stratégia by mala venovať osobitnú pozornosť zraniteľným skupinám, ako sú staršie osoby, ľudia so zdravotným postihnutím, príst'ahovalci a lesbičky, homosexuáli, bisexuáli a transsexuáli, a mala by zahŕňať aj opatrenia na podporu detí, ktoré boli svedkami násilia, a uznať ich za obeť trestných činov;

8. poukazuje na to, že kým multikultúrny charakter Európy je zdrojom obohatenia, príslušnosť k určitej kultúre nemôže za žiadnych okolností ospravedlňovať násilie; vyjadruje mimoriadne znepokojenie v súvislosti s diskrimináciou žien a násilím páchaným na ženách z dôvodu ich príslušnosti k menšine, najmä s ohľadom na etnické menšiny, ženy so zdravotnými postihnutím, lesbičky, bisexuálne, transrodové alebo intersexuálne ženy, alebo ženy patriace k náboženskej menšine a ženy, ktoré sú zraniteľné pre svoj vek, či už ide o staršie alebo mladšie ženy; vyzýva Komisiu, Európsku službu pre vonkajšiu činnosť a členské štáty, aby vo všetkých opatreniach, ktoré by mohli prijať, zohľadnili viacnásobnú diskrimináciu;
9. pripomína, že násilie páchané na ženách sa neobmedzuje na hranice Európy; dôrazne odsudzuje pokračujúce používanie sexuálneho násilia proti ženám ako vojenskej taktiky a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa v rámci programov spolupráce a rozvoja zaoberali otázkou násilia páchaného na ženách; zdôrazňuje, že treba urobiť viac na zabezpečenie dodržiavania medzinárodného práva, prístupu k primeranej zdravotnej starostlivosti a psychologickému podpore žien a dievčat zneužitých v konfliktoch, ako aj ochrany obetí;
10. zastáva názor, že politika reprodukčného zdravia by mala byť základom tejto diskusie;
11. žiada Radu, aby zabezpečila, že násilie páchané na ženách sa vymedzí ako ďalšia oblasť mimoriadne závažnej trestnej činnosti podľa článku 83 ods. 1 ZFEÚ, pretože je obzvlášť nutné bojovať proti tejto trestnej činnosti na spoločných základoch, a to s cieľom prijať minimálne normy týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií za predpokladu, že návrhy ustanovení hmotného trestného práva EÚ budú v plnej miere dodržiavať zásady subsidiarity a proporcionality; nalieha na členské štáty, aby trestne stíhali osoby zodpovedné za páchanie násilných činov na ženách;
12. nabáda členské štáty, aby zaviedli vlastné opatrenia na pomoc deťom, ktoré sú vystavené násiliu založenému na pohlaví, a uvedomili si skutočnosť, že ak sa táto forma násilia nerieši, môžu byť jeho behaviorálne, emocionálne a fyzické dôsledky pre deti, ktoré sa môžu stať jeho svedkami proti svojej vôli, významné a dlhotrvajúce;
13. zdôrazňuje potrebu riešiť diskrimináciu na základe pohlavia v rámci viacnásobnej diskriminácie s cieľom zabezpečiť vyšetrovanie prejavov nenávisťi a trestných činov páchaných na ženách, uznať zabíjanie žien z dôvodu ich pohlavia za vraždenie žien,

prijat' právne predpisy v oblasti trestného práva, ktoré zakazujú podnecovanie k nenávisti z akéhokoľvek dôvodu vrátane pohlavia a rodu, zabezpečiť práva obetí trestných činov z nenávisti páchaných na ženách;

14. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili získanie samostatného povolenia na pobyt pre obeť, ktorých postavenie z hľadiska pobytu závisí od uznania postavenia ich manžela/manželky či partnera/partnerky vnútroštátnymi právnymi predpismi;
15. naliehavo vyzýva členské štáty, aby transponovali smernice 2012/29/EÚ, 2011/99/EÚ, 2011/92/EÚ a 2011/36/EÚ, a vyzýva Komisiu, aby dôsledne sledovala ich uplatňovanie;
16. vyzýva členské štáty, aby obetiam poskytli včasné a primerané informácie o ochrane, pomoci a jestvujúcich právnych opatreniach vrátane ustanovení a existujúcich usmernení týkajúcich sa ochrany detí s cieľom umožniť ženám prelomiť ticho, osamelosť, začarovaný kruh viny a strachu; domnieva sa, že zintenzívnenie spolupráce medzi políciou, súdmi a inými verejnými orgánmi a občianskou spoločnosťou aktívnou v oblasti násilia založeného na rodovej príslušnosti je dôležité v záujme podpory žien v tom, aby odsúdili násilie a vypovedali o ňom;
17. domnieva sa, že na účinný boj proti násiliu páchanému na ženách je nevyhnutná zmena postoja k ženám a dievčatám v spoločnosti, keď sú ženy príliš často zastúpené v podradných úlohách a násilie páchané na ženách sa príliš často toleruje alebo sa nepovažuje za závažné; v tomto zmysle zdôrazňuje, že vzdelávací systém môže zohrávať hlavnú úlohu pri podporovaní zmien v spoločenskom a kultúrnom správaní žien a mužov s cieľom odstrániť predsudky, tradície, zvyky a akékoľvek iné praktiky založené na diskriminácii alebo stereotypných modeloch úloh mužov a žien;
18. vyzýva členské štáty, aby vykonávali opatrenia na informovanosť a zvyšovanie povedomia verejnosti, a zdôrazňuje rozhodujúcu úlohu mužov a chlapcov v procese odstraňovania násilia páchaného na ženách; v tejto súvislosti považuje za nevyhnutné presadzovať a podporovať politiky a kampane zamerané na zvyšovanie informovanosti, ktoré sú určené konkrétne pre mužov a chlapcov;
19. vyzýva členské štáty, aby si s podporou Komisie vymieňali najlepšie postupy týkajúce sa národných stratégií, zdrojov určených na ich vykonávanie, partnerstiev, konkrétnych projektov, informačných kampaní zameraných na obeť, odborných pracovníkov a dosiahnuté výsledky;
20. zdôrazňuje, že na pochopenie skutočného rozsahu násilia páchaného na ženách a jeho následkov je nevyhnutné zhromažďovať rozčlenené údaje, ktoré sú kvalitatívne a kvantitatívne porovnateľné a pravidelne sa aktualizujú, a tak rozvíjať účinné politiky, stratégie a opatrenia;
21. víta program týkajúci sa práv, rovnosti a občianstva na obdobie 2014 – 2020, ktorého

cieľom je okrem iného podporovať rovnosť žien a mužov, bojovať proti všetkým formám násilia páchaného na deťoch, ženách a iných rizikových skupinách a chrániť obeť tohto násilia.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	9.1.2014
Výsledok záverečného hlasovania	+: 47 -: 2 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Jan Philipp Albrecht, Roberta Angelilli, Edit Bauer, Emine Bozkurt, Salvatore Caronna, Philip Claeys, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Frank Engel, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Baroness Sarah Ludford, Svetoslav Hristov Malinov, Véronique Mathieu Houillon, Anthea McIntyre, Claude Moraes, Antigoni Papadopoulou, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Wim van de Camp, Axel Voss, Renate Weber, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka, Auke Zijlstra
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Alexander Alvaro, Lorenzo Fontana, Mariya Gabriel, Stanimir Ilchev, Ulrike Lunacek, Hubert Pirker, Zuzana Roithová, Joanna Senyszyn, Marie-Christine Vergiat
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Leonardo Domenici, Christian Engström, Enrique Guerrero Salom, Nadja Hirsch, Olle Ludvigsson